

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/451**od 25. studenoga 2022.****o utvrđivanju čimbenika koje nadležno tijelo i kolegij nadzornih tijela trebaju uzeti u obzir pri procjeni plana oporavka središnjih drugih ugovornih strana****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/23 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o okviru za oporavak i sanaciju središnjih drugih ugovornih strana i o izmjeni uredaba (EU) br. 1095/2010, (EU) br. 648/2012, (EU) br. 600/2014, (EU) br. 806/2014 i (EU) 2015/2365 te direktiva 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2007/36/EZ, 2014/59/EU i (EU) 2017/1132 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 10. stavak 12.,

budući da:

- (1) Kad radi procjene plana oporavka središnje druge ugovorne strane razmatraju njezinu strukturu kapitala i profil rizičnosti, nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela trebali bi uzeti u obzir primjerenost plana oporavka za osiguravanje adekvatnosti financijskih sredstava središnje druge ugovorne strane, i onda kada je potrebno osigurati pravodobnu dokapitalizaciju središnje druge ugovorne strane, nadopunu njezinih unaprijed financiranih sredstava i za pokriće svakog manjka sredstava i likvidnosti.
- (2) Kad radi procjene plana oporavka središnje druge ugovorne strane razmatraju njezin redoslijed pokrića nepodmirenih obveza, nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela trebali bi uzeti u obzir primjerenost strukture redoslijeda pokrića nepodmirenih obveza te središnje druge ugovorne strane i pravila raspodjele gubitaka za sve scenarije predviđenih gubitaka povezanih s neispunjavanjem obveza i je li ta raspodjela gubitaka pravno izvršiva.
- (3) Kad radi procjene plana oporavka središnje druge ugovorne strane razmatraju složenost njezine organizacijske strukture, nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela trebali bi razmotriti jesu li vlasnička struktura i sustavi upravljanja dovoljno jasni i ostvarivi za potvrdu izvedivosti plana oporavka i neometanu provedbu mjera oporavka.
- (4) Kad radi procjene plana oporavka središnje druge ugovorne strane razmatraju zamjenjivost njezinih aktivnosti, nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela trebali bi uzeti u obzir način na koji je planom oporavka predviđeno da bi usluge poravnjanja koje pruža ta druga ugovorna strana mogle, u cijelosti ili djelomično, pružati druge središnje druge ugovorne strane s odobrenjem za rad u Uniji ili priznate središnje druge ugovorne strane iz trećih zemalja, kako bi se ublažio rizik od poremećaja u pružanju usluga neophodnih za realno gospodarstvo i financijsku stabilnost.
- (5) Kad radi procjene plana oporavka središnje druge ugovorne strane razmatraju njezin profil rizičnosti, nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela trebali bi uzeti u obzir poslovne značajke, upravljačke i pravne rizike te središnje druge ugovorne strane kako bi utvrdili je li ona u mogućnosti brzo i učinkovito poduzeti mjere iz plana oporavka, bez obzira na njezine posebnosti.
- (6) Kad radi procjene plana oporavka središnje druge ugovorne strane razmatraju njezinu pripravnost za stres koji bi ugrozio njezinu održivost, nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela trebali bi, zbog posebnosti te središnje druge ugovorne strane, uzeti u obzir primjerenost scenarija i pokazatelja uključenih u plan oporavka kako bi se osigurala pouzdana razina pripravnosti središnje druge strane za takav stres.

⁽¹⁾ SL L 22, 22.1.2021., str. 1.

- (7) Kad radi procjene plana oporavka središnje druge ugovorne strane razmatraju njezin poslovni model, nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela trebali bi uzeti u obzir primjerenost utvrđivanja ključnih funkcija u tom planu oporavka i način na koji je njime predviđena prodaja imovine ili linija poslovanja kako bi se predvidjeli učinci aktiviranja plana oporavka na članove sustava poravnanja, njihove klijente i neizravne klijente te aranžmane o eksternalizaciji.
- (8) Kad razmatraju učinak plana oporavka središnje druge ugovorne strane na određene subjekte u pogledu komunikacije, nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela trebali bi uzeti u obzir primjerenost postupaka komuniciranja i objavljivanja središnje druge ugovorne strane za dijeljenje informacija uz osiguravanje najveće moguće transparentnosti i za upravljanje mogućim negativnim reakcijama tržišta na poteškoće središnje druge ugovorne strane.
- (9) Kad razmatraju učinak plana oporavka središnje druge ugovorne strane na članove sustava poravnanja, nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela trebali bi uzeti u obzir način na koji ta središnja druga ugovorna strana preispituje složenost svojeg članstva u sustavu poravnanja za predviđanje učinka plana oporavka na klijente i neizravne klijente članova sustava poravnanja, i uzeti u obzir ugovorne obveze tih članova sustava poravnanja u bilo kojem scenariju oporavka.
- (10) Kad razmatraju učinak plana oporavka središnje druge ugovorne strane na povezane infrastrukture tržišta, nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela trebali bi uzeti u obzir može li provedba mjera oporavka te središnje druge ugovorne strane utjecati na poslovanje povezane infrastrukture kako bi se pravilno preispitao utjecaj plana sanacije u smislu učinaka interoperabilnosti.
- (11) Kad razmatraju učinak plana oporavka središnje druge ugovorne strane na financijska tržišta, uključujući mjesta trgovanja, kojima središnja druga ugovorna strana pruža usluge, nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela trebali bi uzeti u obzir svaku vezu te središnje druge ugovorne strane s mjestima trgovanja kako bi se predvidio svaki značajni učinak mjera oporavka na sposobnost mjesta trgovanja da obradi transakcije trgovanja ili odredi cijene.
- (12) Kad razmatraju učinak plana oporavka središnje druge ugovorne strane na financijski sustav bilo koje države članice i Unije u cjelini, nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela trebali bi uzeti u obzir jesu li učinak mjera oporavka na subjekte koji su značajno povezani s tom središnjom drugom ugovornom stranom, članovima sustava poravnanja i infrastrukturama financijskog tržišta kako bi se uzeo u obzir svaki rizik od zaraze koji može proizići iz aktivacije plana oporavka. Trebali bi uzeti u obzir i jesu li poticaji koji se uvode planom oporavka prikladni kako bi se osiguralo da će mjere oporavka i instrumenti za raspodjelu gubitaka optimizirati vjerojatnost uspješnog oporavka, uz pravednu i razmjernu raspodjelu troškova među dioničarima središnje druge ugovorne strane, njezinim članovima sustava poravnanja i njihovim klijentima.
- (13) Ova Uredba temelji se na nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji je Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala („ESMA”) dostavilo Komisiji.
- (14) ESMA je u suradnji s Europskim sustavom središnjih banaka i Europskim odborom za sistemske rizike izradila nacrt tehničkih standarda na kojem se temelji ova Uredba. ESMA je provela otvoreno javno savjetovanje o tom nacrtu regulatornih tehničkih standarda, analizirala moguće povezane troškove i koristi te zatražila mišljenje Interesne skupine za vrijednosne papire i tržišta kapitala uspostavljene u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾,

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Procjena strukture kapitala i financijskog rizika središnje druge ugovorne strane

Pri procjeni primjerenosti plana oporavka središnje druge ugovorne strane u pogledu njezine strukture kapitala i financijskog rizika, nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela uzimaju u obzir sve sljedeće čimbenike:

- (a) postoje li bilo kakve nedosljednosti između strukture kapitala središnje druge ugovorne strane i mjera oporavka osmišljenih za pravodobnu dokapitalizaciju središnje druge ugovorne strane ako bi razina njezina kapitala pala ispod praga obavijesti ili kapitalnih zahtjeva;
- (b) je li u planu oporavka propisno predviđen dodatni iznos unaprijed financiranih namjenskih vlastitih sredstava iz članka 9. stavka 14. Uredbe (EU) 2021/23;
- (c) jesu li mjere iz plana oporavka, s obzirom na vrste proizvoda čije se poravnanje obavlja, dobro utvrđene, izvedive, vjerodostojne i primjerene kako bi središnja druga ugovorna strana:
 - i. ponovno uspostavila svoju usklađenu knjigu trgovanja i kapitala;
 - ii. nadopunila unaprijed financirana sredstva;
 - iii. održala pristup dostatnim izvorima likvidnosti;
 - iv. očuvala ili ponovno uspostavila svoju financijsku održivost i zdravlje primjenom određenih instrumenata ili mjera za oporavak, uključujući instrumente za raspodjelu gubitaka, kao što su zahtjevi za uplatu za oporavak i smanjenje vrijednosti dobitaka koje središnja druga ugovorna strana treba platiti članovima sustava poravnanja koji ispunjavaju svoje obveze, raspodjelu pozicija i druge mjere likvidnosti;
- (d) jesu li mjere iz plana oporavka propisno testirane kako bi se utvrdilo omogućuju li raspodjelu i utvrđivanje cijena;
- (e) jesu li mjere iz plana oporavka i instrumenti iz točke (c) podtočke iv. dovoljno pouzdane i dostupne odmah u slučaju idiosinkrastičnih događaja oporavka i događaja oporavka na razini sustava;
- (f) jesu li planom oporavka predviđeni aranžmani za pokriće manjka sredstava i privremenog manjka likvidnosti i utvrđeni aranžmani u vezi s likvidnošću dostupni središnjoj drugoj strani;
- (g) jesu li u mjerama iz plana oporavka uzeti u obzir model i postupci utvrđivanja iznosa nadoknade te okvir za kolateral, uključujući popis prihvaćenog kolaterala i korektivnih faktora za kolateral u okviru središnje druge ugovorne strane, a posebno sljedeće:
 - i. najveći iznos nadoknade koji je prikupila središnja druga ugovorna strana;
 - ii. ako je primjenjivo, najveći potrebni doprinosi u jamstveni fond za svaki jamstveni fond središnje druge ugovorne strane;
 - iii. procjena najvećeg ukupnog iznosa za koji bi dospjeće obveze plaćanja mogao biti jedan dan u slučaju neispunjavanja obveza jednog ili dvaju najvećih članova sustava poravnanja i njihovih povezanih društava u ekstremnim, ali mogućim tržišnim uvjetima;
 - iv. mogućnost prijenosa sredstava ili likvidnosti među linijama poslovanja;
- (h) predviđa li se planom oporavka primjena stalno raspoloživih sredstava središnjih banaka i utvrđuje li se jasno u njemu imovina koja bi prema uvjetima instrumenta središnje banke mogla biti prihvaćena kao kolateral.

Članak 2.

Procjena redoslijeda pokrića nepodmirenih obveza središnje druge ugovorne strane

Nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela procjenjuju primjerenost plana oporavka središnje druge ugovorne strane u pogledu redoslijeda pokrića nepodmirenih obveza te središnje druge ugovorne strane uzimajući u obzir sve sljedeće čimbenike:

- (a) jesu li redoslijed pokrića nepodmirenih obveza i različiti načini širenja gubitka jasno utvrđeni i jesu li posljedice bilo kojeg gubitka modelirane prema pravilima o raspodjeli tih gubitaka, uključujući aranžmane između središnje druge ugovorne strane i njezinih članova sustava poravnanja i cjelokupni okvir upravljanja rizicima središnje druge ugovorne strane, kao što su pravila središnje druge ugovorne strane;

- (b) jesu li relevantni pravni rizici procijenjeni i uzeti u obzir kako bi se osigurala izvršivost redoslijeda pokrića, među ostalim u odnosu na članove sustava poravnanja s poslovnim nastanom u trećim zemljama.

Članak 3.

Procjena organizacijske strukture središnje druge ugovorne strane

Nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela procjenjuju primjerenost plana oporavka središnje druge ugovorne strane u pogledu razine složenosti organizacijske strukture uzimajući u obzir sve sljedeće čimbenike:

- (a) može li vlasnička struktura središnje druge ugovorne strane utjecati na plan oporavka;
- (b) način na koji se vlasnička struktura središnje druge ugovorne strane odražava na strukture poticaja ili postupke donošenja odluka te središnje druge ugovorne strane;
- (c) kako zahtjevi koji se primjenjuju na vlasnike u okviru plana oporavka mogu utjecati na plan oporavka, među ostalim ako su sporazumi o potpori matičnog društva ili grupe sastavni dio plana oporavka, a posebno se procjenjuje:
 - i. pouzdanost i izvršivost takve potpore;
 - ii. jesu li u planu oporavka primjereno uzeti u obzir i obuhvaćeni slučajevi u kojima se takvi sporazumi ne mogu ispoštovati;
- (d) jesu li poveznice središnje druge ugovorne strane s bilo kojim subjektom iste grupe dovoljno dobro procijenjene kako bi se mogao predvidjeti svaki rizik od zaraze koji može nastati u slučaju financijskih poteškoća ili neispunjavanja obveza bilo kojeg društva grupe i je li procijenjeno kako bi te poveznice mogle utjecati na primjenjivost mjera iz plana oporavka;
- (e) jesu li politike i postupci kojima se uređuje odobrenje plana oporavka i utvrđivanje osoba u organizaciji odgovornih za izradu i provedbu plana oporavka primjereni, jasni i praktični;
- (f) je li plan oporavka u skladu s korporativnom upravljačkom strukturom središnje druge ugovorne strane i njezinim postupcima donošenja odluka i unutarnjim upravljanjem;
- (g) može li složenost unutarnje organizacije središnje druge ugovorne strane biti prepreka pravodobnim mjerama te je li vjerojatno da će se procesi odvijati učinkovito uz jasne lance donošenja odluka i jasno definirane odgovornosti;
- (h) je li plan oporavka jasan i ostvariv u postupcima i akcijskim planovima, uključujući postupke donošenja odluka, detaljne podatke za kontakt bilo koje osobe uključene u proces plana oporavka, mogućnosti daljinskog pristupa i dostupnost donositelja odluka, i sadržava li postupke za pristup ključnim osobama na lokaciji i izvan nje;
- (i) je li plan oporavka učinkovito uključen, prema potrebi, u pravila poslovanja središnje druge ugovorne strane;
- (j) ima li središnja druga strana odgovarajuća pravila i postupke za redovito testiranje svojeg plana oporavka sa svojim članovima sustava poravnanja i, ako je to moguće, za utvrđivanje njihovih klijenata i neizravnih klijenata.

Članak 4.

Procjena zamjenjivosti aktivnosti središnje druge ugovorne strane

Nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela procjenjuju primjerenost plana oporavka središnje druge ugovorne strane u pogledu zamjenjivosti njezinih aktivnosti uzimajući u obzir sve sljedeće čimbenike:

- (a) je li u planu oporavka uzeto u obzir pružaju li druge središnje ugovorne strane koje imaju odobrenje za rad ili su priznate u skladu s člankom 14. ili člankom 25. Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ^(*) djelomično ili u cijelosti usluge poravnanja koje pruža središnja druga ugovorna strana;

^(*) Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

- (b) u kojoj mjeri plan oporavka pruža, na temelju informacija dostupnih središnjoj drugoj ugovornoj strani, pojedinosti o načinu utvrđivanja usluga poravnanja koje pružaju te središnje druge ugovorne strane i jesu li njihove tako utvrđene usluge uspostavljene ili novouspostavljene usluge poravnanja;
- (c) predviđa li se planom oporavka prenosivost transakcija ili prijenos aktivnosti koje nisu kritične, djelomično ili u cijelosti, na drugog pružatelja usluga, i:
 - i. je li ta mogućnost popraćena procjenom njezine održivosti na temelju informacija dostupnih središnjoj drugoj ugovornoj strani;
 - ii. način na koji je u planu oporavka uzeta u obzir vjerojatnost da provedba takve prenosivosti transakcija ili prijenosa aktivnosti koje nisu kritične neće biti moguća.

Članak 5.

Procjena profila rizičnosti središnje druge ugovorne strane

1. Nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela procjenjuju primjerenost plana oporavka središnje druge ugovorne strane u pogledu njezina profila rizičnosti te uzimajući u obzir sve sljedeće čimbenike:
 - (a) obuhvaća li u cijelosti i pruža li plan oporavka središnje druge ugovorne strane odgovarajuće mjere za otklanjanje raznih vrsta rizika i njihovih mogućih kombinacija, za koje bi mogla biti potrebna primjena instrumenata za oporavak iz članka 1. točke (c) podtočke iv.;
 - (b) je li u planu oporavka procijenjen i ublažen rizik od poremećaja koji nastaje kod središnje druge ugovorne strane i drugih subjekata i pružatelja usluga prema kojima je izložena središnja druga ugovorna strana, uključujući poravnanje, ulaganje, skrbništvo i plaćanja;
 - (c) jesu li u planu oporavka uzete u obzir priroda, veličina i složenost poslovanja središnje druge ugovorne strane i kako se ti elementi odražavaju u mjerama koje predlaže središnja druga ugovorna strana;
 - (d) može li središnja druga ugovorna strana primijeniti plan oporavka neovisno o drugim subjektima iste grupe i, ako je to moguće, jesu li jasno određeni svi učinci prelijevanja na druge subjekte grupe i financijske međuovisnosti;
 - (e) jesu li u planu oporavka uzeti u obzir rizici za okoliš i rizici od kibernetičkih napada koji bi mogli dovesti do znatnog pogoršanja financijskog stanja središnje druge ugovorne strane i bilo koji drugi rizici utvrđeni testiranjem otpornosti na stres provedenim u skladu s člankom 49. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 648/2012 i člankom 21. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1095/2010, ako je to relevantno za plan oporavka;
 - (f) jesu li u planu oporavka procijenjeni pravni rizici, a posebno jesu li sve mjere iz plana oporavka zakonite, valjane, obvezujuće i izvršive;
 - (g) jesu li aranžmani, sporazumi i ugovori, uključujući pravila poslovanja središnje druge ugovorne strane i sporazume s pružateljima usluga, jasni, zakoniti, valjani, obvezujući, izvršivi i praktični kako bi se osiguralo upravljanje i rizicima od pravnih osporavanja i tužbi i njihovo smanjenje;
 - (h) jesu li prikupljena pravna mišljenja, prema potrebi, kako bi se njima potkrijepila pravna valjanost i izvršivost mjera oporavka i sporazuma, a posebno ako se druga ugovorna strana sporazuma nalazi u trećoj zemlji;
 - (i) ako je upravni odbor središnje druge ugovorne strane odlučio da neće prihvatiti savjete odbora za rizike pri odobrenju plana za oporavak središnje druge ugovorne strane, je li primjereno obrazloženje koje je središnja druga ugovorna strana dostavila članovima odbora za rizike i svojem nadležnom tijelu u skladu s člankom 9. stavkom 18. Uredbe (EU) 2021/23.
2. Za potrebe stavka 1. točke (a), vrste rizika koje se uzimaju u obzir uključuju, ovisno o središnjoj drugoj ugovornoj strani, operativni rizik, kreditni rizik, likvidnosni rizik, opće poslovne rizike, rizik skrbništva, rizik namire, tržišni rizik, sistemske rizike, rizike za okoliš i rizike od klimatskih promjena.
3. Za potrebe stavka 1. točke (c), aspekti iz te točke mogu se procijeniti u planu oporavka razmatranjem svih sljedećih aspekata poslovanja središnje druge ugovorne strane:
 - (a) vrsta financijskih instrumenata koje je središnja druga ugovorna strana poravnala ili će poravnati;

- (b) financijski instrumenti koje je središnja druga ugovorna strana poravnala ili će poravnati, a koji podliježu obvezi poravnanja iz članka 4. Uredbe (EU) br. 648/2012;
- (c) prosječne vrijednosti koje je središnja druga strana poravnala tijekom godine dana, po vrsti proizvoda i valuti, u apsolutnim i relativnim vrijednostima u odnosu na kapital središnje druge ugovorne strane, na razini svakog člana sustava poravnanja i, ako je to moguće, svakog klijenta;
- (d) jesu li transakcije koje je središnja druga ugovorna strana poravnala izvršene na mjestu trgovanja u EU-u, na mjestu trgovanja u trećoj zemlji koje se smatra istovrijednim u skladu s člankom 2.a Uredbe (EU) br. 648/2012 ili izvan uređenog tržišta (OTC);
- (e) države članice u kojima središnja druga ugovorna strana pruža ili namjerava pružati usluge i ostale prekogranične aktivnosti središnje druge ugovorne strane.

Članak 6.

Procjena profila rizičnosti središnje druge ugovorne strane u odnosu na njezinu pripravnost

Nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela procjenjuju primjerenost plana oporavka središnje druge ugovorne strane u pogledu rokova, scenarija i pokazatelja iz tog plana oporavka. Pri provedbi te procjene, nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela uzimaju u obzir sve sljedeće čimbenike:

- (a) u odnosu na planiranu primjenu i osmišljenu strategiju plana oporavka:
 - i. odražavaju li profil rizičnosti središnje druge ugovorne strane koji proizlazi iz njezina poslovnog modela i asortimana proizvoda, uključujući razmatranja o tržišnoj likvidnosti, tržišnoj koncentraciji, ulozi izravnih članova sustava poravnanja i njihovih klijenata, metodologijama namire, valutama i radnom vremenu za poravnanje te mjestima trgovanja kojima se pružaju usluge;
 - ii. uzimaju li u obzir posebnu strukturu i organizaciju središnje druge ugovorne strane, uključujući razmatranja o odvajanju redoslijeda pokrića nepodmirenih obveza i mogućnosti objedinjavanja rizika prema uslugama;
 - iii. uzimaju li u obzir ovisnost središnje druge ugovorne strane o relevantnim subjektima, uključujući povezane subjekte grupe i treće strane;
- (b) jesu li u okviru kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja uključenih u plan oporavka određene okolnosti u kojima se poduzimaju mjere iz plana oporavka.

Članak 7.

Procjena profila rizičnosti središnje druge ugovorne strane u odnosu na poslovni model

Nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela procjenjuju primjerenost plana oporavka središnje druge ugovorne strane u pogledu operativnih rizika njezina poslovnog modela uzimajući u obzir sve sljedeće čimbenike:

- (a) jesu li ključne funkcije središnje druge ugovorne strane primjereno utvrđene;
- (b) jesu li pripremni aranžmani za olakšavanje prodaje imovine ili linija poslovanja, kako su predviđeni planom oporavka, primjereni za središnju drugu ugovornu stranu, uzimajući u obzir sljedeće:
 - i. jesu li postupci određivanja vrijednosti i utrživosti temeljnih linija poslovanja, djelatnosti i imovine središnje druge ugovorne strane primjereni za brzu i pouzdanu procjenu;
 - ii. jesu li predviđeni rokovi za pripremu prodaje primjereni s obzirom na vrstu instrumenata koji se poravnavaju i opseg prodaje;
 - iii. odražava li procjena mogućeg učinka takve prodaje na poslovanje središnje druge ugovorne strane njezino specifično poslovanje, odnosno vrstu proizvoda koji se poravnavaju ili metode utvrđivanja iznosa nadoknade primjenjive na proizvode i strukture računa;
 - iv. je li učinak pripremnih aranžmana za linije poslovanja na članove poravnanja te njihove klijente i neizravne klijente, ako je to moguće utvrditi, dovoljno procijenjen i jesu li ublaženi svi negativni učinci;

- (c) ako središnja druga ugovorna strana obavlja poravnanje nekoliko proizvoda, je li razmotrila mogućnost podjele prodaje među proizvodima i jesu li utvrđene ikakve prepreke koje bi bile posljedica takve podjele ili bilo kakve druge posljedice takve podijeljene prodaje na plan oporavka;
- (d) jesu li u planu oporavka procijenjeni broj i važnost različitih veza sa subjektima, uključujući pružatelje likvidnosti, banke namire, platforme, skrbnike, investicijske savjetnike, banke ili pružatelje usluga, i kako te veze utječu na mjere oporavka i učinkovitost plana oporavka;
- (e) je li procijenjena važnost ili značajnost svake veze, među ostalim u smislu iznosa poravnanja i financijske izloženosti u okviru tih aranžmana;
- (f) je li svaki aranžman o eksternalizaciji koji obuhvaća dio temeljnog poslovanja središnje druge ugovorne strane dovoljno procijenjen i jesu li ublaženi svi utvrđeni rizici;
- (g) na koji je način procijenjena pravna izvršivost plana oporavka u odnosu na pružatelje usluga iz aranžmana o eksternalizaciji iz točke (f) i je li zadovoljavajuće procijenjena bilo koja nemogućnost pružatelja da ispuní svoje obveze iz aranžmana o eksternalizaciji te kako su ti rizici ublaženi u planu oporavka.

Članak 8.

Procjena cjelokupnog učinka na određene subjekte u odnosu na plan komuniciranja i objavljivanja središnje druge ugovorne strane

Nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela procjenjuju primjerenost plana oporavka središnje druge ugovorne strane u pogledu njezina plana komuniciranja i objavljivanja s obzirom na cjelokupni učinak koji provedba plana oporavka može imati na subjekte ili tržišta iz članka 10. stavka 3. točke (b) Uredbe (EU) 2021/23, a posebno uzimajući u obzir sve sljedeće čimbenike:

- (a) je li plan komuniciranja i objavljivanja središnje druge ugovorne strane u skladu s odjeljkom A točkom 3. Priloga Uredbi (EU) 2021/23, a posebno:
 - i. predviđa li se tim planom komuniciranja i objavljivanja način što transparentnijeg dijeljenja informacija s dionicima središnje druge ugovorne strane, uključujući članove sustava poravnanja i financijska tržišta općenito;
 - ii. sadržava li taj plan komuniciranja i objavljivanja jasne smjernice o načinu upravljanja očekivanjima i predviđa li smanjenje mogućih negativnih reakcija tržišta pri objavi informacija;
- (b) sadržava li plan komuniciranja i objavljivanja središnje druge ugovorne strane jasne postupke o načinu i rokovima dijeljenja informacija različitim subjektima, uz jasne opise načina na koji su u tim postupcima uzeti u obzir pravni i drugi obvezujući zahtjevi.

Članak 9.

Procjena cjelokupnog učinka plana oporavka središnje druge ugovorne strane na članove sustava poravnanja, njihove klijente i neizravne klijente

Nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela procjenjuju primjerenost plana oporavka središnje druge ugovorne strane u pogledu njegovog cjelokupnog učinka na njezine članove sustava poravnanja i, ako su te informacije dostupne središnjoj drugoj ugovornoj strani, na njihove klijente i neizravne klijente, među ostalim ako su ti klijenti i neizravni klijenti imenovani kao OSV institucije, uzimajući u obzir sve sljedeće čimbenike:

- (a) odražava li točno plan oporavka složenost članstva u sustavu poravnanja središnje druge ugovorne strane, uključujući sljedeće:
 - i. razinu poravnanja koje za klijente obavlja središnja druga ugovorna strana;
 - ii. broj članova sustava poravnanja s poslovnim nastanom:
 - (1) u jurisdikciji središnje druge ugovorne strane;

- (2) u drugoj državi članici;
- (3) u trećoj zemlji;
- iii. koncentraciju članstva;
- (b) je li u planu oporavka uzet u obzir cjelokupni učinak mogućeg poremećaja u pružanju usluga poravnjanja središnje druge ugovorne strane, uključujući moguće učinke na dostupnost poravnjanja i druge učinke koji proizlaze iz pravila poslovanja središnje druge ugovorne strane, na članove sustava poravnjanja i, ako su te informacije dostupne središnjoj drugoj ugovornoj strani, na njihove klijente i neizravne klijente;
- (c) je li u planu oporavka uzet u obzir mogući učinak dogovorenih mjera iz plana oporavka koje se poduzimaju u odnosu na članove sustava poravnjanja i, prema potrebi, na njihove klijente i neizravne klijente;
- (d) jesu li članovi sustava poravnjanja i, prema potrebi, njihovi klijenti i neizravni klijenti dogovorili, prema pravilima poslovanja središnje druge ugovorne strane, bilo koje financijske ili ugovorne obveze i na koji se način izračunava iznos te obveze, primjenjuju li se maksimalni iznos ili gornja granica, je li iznos prethodno dogovoren ili se izvodi kao funkcija izloženosti člana ili klijenta i na koji se način traže takva sredstva.

Članak 10.

Procjena cjelokupnog učinka plana oporavka središnje druge ugovorne strane na povezane infrastrukture financijskog tržišta

Nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela procjenjuju primjerenost plana oporavka središnje druge ugovorne strane u pogledu njegova cjelokupnog učinka na sve povezane infrastrukture financijskog tržišta, uzimajući u obzir sve sljedeće čimbenike:

- (a) je li u planu oporavka procijenjen mogući učinak primjene mjera oporavka na bilo koju interoperabilnu središnju drugu ugovornu stranu ili infrastrukturu financijskog tržišta povezanu sa središnjom drugom ugovornom stranom, na temelju procjene važnosti uključenosti središnje druge ugovorne strane u te subjekte;
- (b) obuhvaća li plan oporavka bilo kakve aranžmane o interoperabilnosti ili međusobnoj razmjeni iznosa nadoknade s drugim središnjim ugovornim stranama, uključujući iznose poravnjanja i financijska sredstva razmijenjena u okviru tih aranžmana;
- (c) može li učinak provedbe bilo koje mjere iz plana oporavka utjecati na pristup drugim infrastrukturama financijskog tržišta i na koji se način ublažavaju moguće prepreke ili ograničenja;
- (d) jesu li povezane infrastrukture financijskog tržišta i dionici koji bi pretrpjeli gubitke, snosili troškove ili pridonijeli pokriću manjkova likvidnosti u slučaju provedbe plana oporavka, učinkovito i zadovoljavajuće uključeni u postupak izrade tog plana u skladu s člankom 9. stavkom 16. Uredbe (EU) 2021/23.

Članak 11.

Procjena cjelokupnog učinka plana oporavka središnje druge ugovorne strane na financijska tržišta, uključujući mjesta trgovanja, kojima središnja druga ugovorna strana pruža usluge

Nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela procjenjuju primjerenost plana oporavka središnje druge ugovorne strane u pogledu njegova cjelokupnog učinka na financijska tržišta, uključujući mjesta trgovanja, kojima središnja druga ugovorna strana pruža usluge, uzimajući u obzir sve sljedeće čimbenike:

- (a) je li u planu oporavka procijenjen mogući učinak primjene mjera oporavka na mjesta trgovanja i sve druge izvore trgovanja povezane sa središnjom drugom ugovornom stranom, je li procijenjena važnost uključenosti središnje druge ugovorne strane u te subjekte i je li taj učinak prijetnja stabilnosti tih subjekata;
- (b) pruža li središnja druga ugovorna strana, uz usluge poravnjanje, bilo koje druge ili značajne ili važne pomoćne usluge povezane s poravnanjem i može li bilo koja mjera iz plana oporavka utjecati na financijsko tržište kojem središnja druga ugovorna strana pruža takve druge ili značajne ili važne pomoćne usluge.

*Članak 12.***Procjena cjelokupnog učinka plana oporavka središnje druge ugovorne strane na financijski sustav bilo koje države članice i Unije u cjelini**

Nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela procjenjuju primjerenost plana oporavka središnje druge ugovorne strane u pogledu cjelokupnog učinka na financijski sustav bilo koje države članice i Unije u cjelini uzimajući u obzir sve sljedeće čimbenike:

- (a) je li procijenjen mogući učinak plana oporavka na sljedeće:
 - i. financijsku stabilnost bilo koje države članice i Unije u cjelini kao rezultat mogućih učinaka zaraze, među ostalim u smislu kreditnog, likvidnosnog i operativnog rizika, za sudionike sustava poravnanja i međuovisne infrastrukture financijskog tržišta;
 - ii. financijski sustav bilo koje države članice i Unije u cjelini kao rezultat učinka plana oporavka na jedan ili više subjekata koji su povezani sa središnjom drugom ugovornom stranom ili samu središnju drugu ugovornu stranu;
- (b) jesu li radi procjene šireg učinka sistemskog rizika plana oporavka, ako je to relevantno, u planu oporavka uzeti u obzir i analizirani rezultati analiza koje povremeno provodi ESMA i jesu li u tom planu u najvećoj mogućoj mjeri ublaženi svi relevantni nalazi ili problemi;
- (c) jesu li značajne veze sa subjektima, uključujući pružatelje likvidnosti, banke namire, platforme, skrbnike, investicijske savjetnike, banke ili pružatelje usluga, uzete u obzir u procjeni načina na koji plan oporavka može utjecati na poslovanje povezanih subjekata i jesu li mjere iz plana oporavka primjerene i izvedive za subjekte s utvrđenim značajnim vezama ili mogu li imati negativan učinak na financijski sustav bilo koje države članice i Unije u cjelini;
- (d) dovode li pružatelji likvidnosti, ako su pod nadzorom nadležnog tijela središnje druge ugovorne strane ili u mjeri u kojoj su dostupne informacije o njihovoj likvidnosnoj izloženosti, do koncentrirane likvidnosne izloženosti zbog višestrukih uloga koje mogu imati u više središnjih drugih ugovornih strana, među ostalim kao članovi sustava poravnanja, platne banke, investicijske banke, skrbnici ili pružatelji aranžmana o zaštitnom mehanizmu za likvidnost.

*Članak 13.***Poticaji**

Nadležna tijela i kolegiji nadzornih tijela procjenjuju primjerenost plana oporavka središnje druge ugovorne strane u pogledu stvaranja odgovarajućih poticaja za vlasnike središnje druge ugovorne strane, članove sustava poravnanja i, ako je to moguće, njihove klijente, radi kontrole količine rizika koju ta središnja druga ugovorna strana, članovi sustava i njihovi klijenti unose u sustav ili kojem su izloženi u njemu, praćenja aktivnosti preuzimanja rizika i upravljanja rizika središnje druge ugovorne strane u slučaju neispunjavanja obveza središnje druge ugovorne strane uzimajući u obzir sve sljedeće čimbenike:

- (a) povećavaju li poticaji vjerojatnost uspješnog oporavka i jesu li u planu oporavka utvrđeni poticaji za razne dionike uz primjere, ako je relevantno, načina na koji se u razdobljima krize mogu potaknuti dobrovoljni ili neobvezni doprinosi, pored dogovorenih doprinosa prema pravilima poslovanja središnje druge ugovorne strane;
- (b) stvaraju li zahtjevi za sredstva, doprinose ili raspodjelu troškova u okviru plana oporavka, središnjoj drugoj ugovornoj strani, njezinim članovima sustava poravnanja, njihovim klijentima i neizravnim klijentima, ako su ti izravni i neizravni klijenti poznati, dioničarima i drugim subjektima iste grupe, odgovarajuće poticaje da djeluju na način koji smanjuje rizike i moguće troškove;
- (c) potiče li struktura postupka upravljanja u slučaju neispunjavanja obveza sudjelovanje u upravljanju u slučaju neispunjavanja obveza članova sustava poravnanja i njihovih klijenata primjenom instrumenata za oporavak i sredstava koje središnja druga ugovorna strana pruža za oporavak, uključujući sankcije ako se, prema dogovoru, osigurana sredstva ne pruže, uključujući slanje upućenog osoblja za pomoć u upravljanju oporavkom ili sudjelovanje u postupku nadmetanja na dražbi;
- (d) potiču li dostatno aranžmani i mjere za dražbe pozicija članova sustava poravnanja koji ne ispunjavaju obveze članove sustava poravnanja koji ispunjavaju obveze na nadmetanje i jesu li ti aranžmani i mjere dobro organizirani te stvaraju li poticaje predviđene planom oporavka;

- (e) stvara li veza između aktivnosti članova sustava poravnanja i njihovih mogućih gubitaka koji nastaju zbog plana oporavka odgovarajući poticaj za vjerojatniji uspješan oporavak, među ostalim jesu li gubici ili gornja granica mogućih gubitaka razmjerni pokazatelju aktivnosti člana sustava poravnanja koji se temelji na varijacijskom iznosu nadoknade, inicijalnom iznosu nadoknade, doprinosu u jamstveni fond ili drugim pokazateljima koji se temelje na rizicima i aktivnostima;
- (f) jesu li mehanizmi središnje druge ugovorne strane za uključivanje povezanih infrastruktura financijskog tržišta i dionika koji bi pretrpjeli gubitke, snosili troškove ili pridonijeli pokriću manjkova likvidnosti u slučaju provedbe plana oporavka tijekom izrade toga plana i sudjelovanje u relevantnim raspravama o upravljanju rizicima dobro organizirani i stvaraju li odgovarajuće poticaje za ravnotežu između interesa povezanih infrastruktura financijskog tržišta i dionika;
- (g) obuhvaća li sudjelovanje članova sustava poravnanja, i ako je moguće njihovih klijenata, ili drugih subjekata povezanih sa središnjom drugom ugovornom stranom u pružanju usluga za ublažavanje gubitaka u slučaju oporavka, odgovarajuće poticaje za pružanje primjerenih usluga središnjoj drugoj ugovornoj strani, među ostalim djelovanjem kao druga ugovorna strana repo ugovora i osiguravanjem likvidnosti.

Članak 14.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 25. studenoga 2022.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN